

Egy különös író-olvasó találkozó

Aki áttört az üvegfalon

ZZ Tour... Ezt írták fel egy táblára a szigetszentmiklósi Városi Könyvtárban nemrég tartott író-olvasó találkozón. Az íróvendég **Zemlényi Zoltán** volt, aki autóbaleset után megbénultan, beszéd-készségét is elvesztve egy régi írógépen egyetlen ujjal pötyögve írta meg első, nagy sikerű könyvét, a „Hoppárizmit”, melynek színpadi változatát később bemutatta a Madách Színház, és ezt az előadást sugározta a televízió is.

Második megjelent könyve a „Kítiltottak”, a harmadiknak, melynek „Törj át az üvegfalon” a címe, a megjelenését várja.

Ülünk a szigetszentmiklósi könyvtár könyvespolcai között kialakított széksorokban. Szemben velünk egy fiatal ember. Egy egészen fiatal ember. Szinte még gyerek, mondának, ha nem látnánk, hogy jegygyűrű csillog az ujján, ha nem tudnánk, hogy nemrég született a kislfia.

Beszél — és mi figyelünk. Nagyon figyelünk, hogy értjük, mit mond. Egy beszéd-készségét elvesztett, beszélni újra tanult ember szól hozzánk. Fülelünk, mégsem mindig értjük. Néhányunkban ez talán egy kis ingerültséget kelt. Néhányan talán arra gondolunk: unatkozni fogunk az elkövetkező kis időben. Kicsiben, hiszen az író-olvasó találkozónak ügyis nemsokára vége. Nehéz lenne ezzel a fiatalemberrel sokáig elbeszélgetni.

A fiatalembernek nevet a szeme, nevet a szája. Ő tudja, amit mi, vele szemben ülök még nem tudunk. Hogy sokáig maradunk, és hogy figyelmünk egyre fokozódik. Hogy hamarosan már nem azért figyelünk, hogy valamit is megértsünk abból, amit mond, hanem azért, mert megéri.

— Mindenki másra kíváncsi. Sokszínű leszek — jelenti ki Zemlényi Zoltán. És hozzátéveszi: — Megszoktam, hogy nem mernek kérdezni.

Soltiné Radnics Magdolna, a könyvtár igazgatója vállalja a kérdező, vagy inkább beszélgetőtárs szerepét.

— Azért hívtunk meg, mert sokan olvassák a könyveidet — mondja. — Értésülünk az élettedben bekövetkezett eseményekről. Érdekes ember lettél. Semmi másnak nem köszönhető mindez, mint a te személyes akaraterődnek.

— Csak annak az embernek, aki elütött — hárítja el az utóbbi megállapítást szerényen és humorral Zoltán. Nevet a szeme, nevet a szája.

— Mi készített arra, hogy írni kezdjél? Mennyi idő telt el a balesetétől addig, amíg elkezdtél foglalkozni azzal a gondolattal, hogy naplót írj? — kérdezi az igazgatónő.

— Gondolatom nem volt... — mondja. Majd érkezik a komoly válasz is: — Mindenki azt hitte, hogy nem vagyok komplett, hiszen nem tudtam beszélni. Amellett, hogy az írás volt a szórakozásom, azért is írtam, hogy ne nézzenek hülyének.

Folytatja: — Nekem soha nem volt problémám, hogy mi lesz velem. Tudtam, hogy a baleset a javamra fordul. Talán az volt számomra a legjobb megoldás, hogy baleset ért. Addig nem tudtam, mit akarok.

És itt megérezhetjük: a balesetével feladatot kapott. S nem tért ki a feladat elől. Legyőzte a megnyomorítottságot. Nem, nem is fizikailag, nem is elsősorban azzal, hogy újra megtanult járni, fogni, beszélni. Mégsok nem is azzal, hogy könyve jelent meg, lapot szerkeszt, verset ír, állása is van, számítógépes munkát végez. Hanem,

hogy nevet a szeme, nevet a szája.

— Jó lenne, ha sok fiatal hallana téged — mondja Soltiné Radnics Magdolna. — Tele vannak gátlásokkal, szorongásokkal. Előre félnek attól, hogy nem lesz sikeres az életük. A te példád mutatja, hogy nincs akkora baj, amiből ne lehetne kimászni.

Már a közönségtől is érkeznek kérdések. A fiatalok együtt nevetnek Zoltánnal. Egy természetes, idős ember azt tudakolja, hol lehet a könyveiből kapni — és elsírja magát. Valaki megkérdezi, hisz-e Istenben.

— Nem hiszek Istenben — válaszolja Zoltán. — Nem hiszek. Mert tudom, hogy van. Hinni abban hiszünk, amiben nem vagyunk egészen biztosak.

Akik elmennek, érdekes módon sorra úgy köszönnek el: — További jó egészséget!

Zemlényi Zoltánnak, ha lehet még jobban kinyílik a mosolya.

Onnan indultunk, hogy rá volt írva az arcukra: szegény fiú...

Feláll, s mint egy akrobata a sikeres mutatvány után, meghajol:

— Ez volt a ZZ Tour!

Nádudvari Anna

Gyászmise hősökért

Október 6-án délután gyászmise volt a Mátyas-templomban az aradi vértanúkért. A zenés szentmisén közreműködött a vere-segyházi Cantemus-kórus.

A szentmise után a főoltár előtt a Cantemus-kórus zenés áhítatot tartott. A kórus — **Vadász Ágnes** karnagy vezetésével — megjelenésében is feltűnést keltett: a nők biborszínű, tógyszerű hosszú ruhában, a férfiak feketében voltak.

Az áhítat nyitó száma **Ella István** — szintén vere-segyházi — orgonaművész Bach-interpretációjával kezdődött. A kórus műsorát **Kodály: „Ének Szent Istvánhoz”** című művével (Ah, hol vagy magyarok tüdőklő csillaga) kezdte. Előadták **Kodály-Sik Sándor** művét, majd az „Este van”-t, befejezőül **Bárdos Lajos: „Látomások a végítéletéről”** című darabja hangzott el.

A műsoron **Bodza Klára** énekművésznő csángó, majd székely Szűz Mária-szenténeket adott elő.

Árpád-napok Vácott

Az aradi tizenhárom

Évente ismétlődő ünnepegsorozat kezdődött minap a váci Árpád Fejedelelem Általános iskolában. Az Árpád-napok első eseményére október hatodikán került sor. Ebből az alkalomból **Dóra Zoltán** igazgató köszöntötte a szülőket, majd **Cserekyé Károly**, a városi képviselő-testület tagja mondott rövid megnyitóbeszédet. Az Árpád-napokra meghirdetett irodalmi pályázat nyertese **Baharev Ali**, hatodik osztályos tanuló, aki a megnyitó közönsége előtt bemutatkozva olvasta fel munkáját. Együttal köszöntöttek **Neisz Gábort** is, a kajak-kenu világbajnokság váci résztvevőjét, az iskola volt diákját, aki ezt követően élményeiről számolt be.

A tornateremben **Németh Árpád** festőművész nyitotta meg **Balázs Imre**, Erdélyből Vácra települt festőművész képkiállítását. Az alkotó szándékosan csak tizenhárom képet helyezett el a falakon, az októberi gyásznapira célozva, a tizenhárom aradi vértanú

emléke előtt tisztelve. A váci iskolák egyik legnépszerűbbike idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Ehhez méltó rendezvényként, a megnyitó másnapján a váci Vox Humana énekkar adott hangversenyt a református templomban. A mai nap vendégeként **Kányádi Sándor** Kolozsvárott élő költőt hívták meg az intézménybe.

Emellett megrendezték az Árpád-napi futóversenyeket, kispályás bajnokságokat. Kiállítás nyílt az iskola életét bemutató dokumentumokból.

A legszorgalmasabb, legjobb magaviseletű és mindig kitűnő tanuló a nyolcadik osztály elvégzése után Árpád-emlékérmet kapnak. Portréik bekeretelve láthatók az iskola falán. Köztük fedezhetjük fel **Dónusz Éva**, az 1982-es barcelonai olimpia egyik nyertesének arcmását is.

Árpád fejedelem portrédomborművét **Tamás Pál** készítette a nemrég felújított, kibővített tanintézet számára.

K. T. I.

Kétszázézer kötet olvasóra vár

Egy könyvtármentés története

(Folytatás az 1. oldalról)

A fiókkönyvtárakba ötszáz-tól ötezer példányszámban vásároltak az alpművekből. A megyei központi könyvtárak pedig több példányban beszerették a könyvesbolti forgalomban kapható valamennyi könyvet 1960-tól 1989-ig.

Vándorkönyvtár-sors

Az új könyveket húszasával-ötvenesével két-három hónapos időtartamra elküldték fiókkönyvtáraikba, és nyilvánították segítségükkel gondoskodtak az újdonságok állandó cseréről. Igény esetén könyvtárközi kölcsönzési rendszerben juttatták el a kért köteteket a fiókba. A fiókokat fenntartó üzemek és intézmények a szolgáltatásokért bizonyos összeget fizettek.

— Központi könyvtárunk — folytatja — fenntartónkkal, a Pest Megyei Szakszervezeti Tanácsal közös épületben, az általa bérelt helyiségben működött tíz állandó munkatárssal. A hetvenes-nyolcvanas években 210 fiókkönyvtárat láttunk el kétszázézer könyvtárnyomlányból — tudom meg a jól működő hálózatról, amely 1989-ben, a szakszervezeti mozgalom újjászerveződéskor egy csapásra fenntartó és működtető nélkül találta magát.

— Az MSZOSZ 1990. februári kongresszusának még a nappalra sem került a könyvtárhálózat kérdése: hogy mégis mi történjék a tagok tulajdonát képező többmillió könyvvalyonnal, a könyvtárakkal, a munkatársakkal. A Pest Megyei Központi Könyvtárnak még a helyiségbérletét is felmondták, így fedél nélkül maradt. Egy harminc év munkájával létrehozott, hatalmas könyvtár léte került veszélybe...

Erdősi Ágnes felvétele

— Hogyan tudták ezt a hatalmas könyvtárat működtetni, miután fenntartójuk megszűnt? — kérдем.

— Nemcsak a költségeink háromnegyedét fedező megyei szakszervezet, de a maradó negyedét fizető (fiókkönyvtárakat fenntartó) vállalatok és intézmények is sorra szűntek meg vagy átalakultak.

Küzdelem a könyvtár megmentéséért

Ma csupán hat fiókkönyvtárunk maradt. Központunk számára sikerült új helyiségeket bérelnünk. Költségeink csökkentésére munkatársaink számát háromra apasztottuk! Egyetlen célunk maradt: a kényszerű selejtezések után megmaradt értékes fiókkönyvtári példányokat a központba visszahozni. Hároméves érdekvédelmi munkánkkal elérjük, hogy a központi könyvtár működtetéséről az állami költségvetés gondoskodik.

— Úgy tudom, hogy a létjogosultságukat igazoló kulturá-

lis intézmények fenntartásáról az állam minden további nélkül gondoskodik — vetem közbe az ellenérvet, amivel Kenyeri Kornélia végül is egyetért.

Új fenntartó: a Pázmány-egyetem

— Magunkra maradva, kénytelenek voltunk sorsunkat kezünkbe venni, és új feladatok keresésével igazolni a vándorkönyvtár-hálózat jogosultságát. Újságokban figyeltük, hol alakulnak új iskolák, intézmények, hol önállóan települések, amelyek önálló könyvtár helyett az olcsó fiókkönyvtárat működtetnék. Sorra jártuk ezeket, és egyéves ingyenes használatra ajánlottunk fiókkönyvtárakat, hogy igazoljuk: érdemes szolgáltatásainkért fizetniük. Mára hat új fiókot sikerült alapítanunk. És úgy tűnik, megtaláltuk központi könyvtárunk fenntartóját is a Pázmány Péter Katolikus Egyetem intézményében.

Hosszú tárgyalások eredményeként birtokunkban van egy szándéknyilatkozat, mely szerint a szakszervezet az egyetemnek átadja a könyvtárnyomlányt abban az esetben, ha továbbra is vándorkönyvtár-rendszerben működteti. Amíg Piliscsabán felépülnek új épületeik, a helyükön maradunk, és fiókjaink kiszolgálása mellett, az egyetem által biztosított összegből állományunkat a hallgatóknak szükséges könyvekkel gyarapítjuk, és ezeknek kölcsönzéséről gondoskodik — összegezi a négy év küzdelmeinek biztató eredményeit Kenyeri Kornélia.

Ha a terv sikerül, nem kell többé aggódnia annak a könyvtárnak a sorsáért, amelyet 1974 óta szolgál, és amelynek megmentésében oroszlánrész van.

D. Veszelszky Sára

Toni Morrison az irodalmi Nobel-díjas

Az amerikai **Toni Morrison**-nak ítéltek oda az idei irodalmi Nobel-díjat — jelentette be csütörtökön a Svéd Királyi Akadémia. Morrison 1931-ben Ohio államban született szegény munkáscsaládban. A fekete írónő, aki a Princeton Egyetemen tanárként dolgozik, eddig hat regényt írt, és 1988-ban már Pulitzer-díjat kapott.

Ő a tizedik amerikai irodalmi Nobel-díjas író.

A díjjal — amelyet majd december 10-én adnak át ünnepélyesen Stockholmban — mintegy 825 ezer dollár is jár. Itt jegyezzük meg, hogy a magyar írók közül Sütő András jelölte az Irószövetség a Nobel-díj idei várományosai közé.

Aprók tánca

Pest megyei gyermeknéptánc-együttesek találkozója kerül sor holnap délelőtt tíz órától az isaszegi Dózsa György Művelődési Otthonban. Részt vesznek Bag, Budakalász, Budapest, Fót, Galgahévíz, Isaszeg, Nagykáta, Pilisvörösvár, Ráckeve, Szada, Tápiószecske, Üröm, Vere-segyház együttesei. A találkozó idején **Karsai Zsigmond** festőművész, a népművészet mestere kiállítását látható a művelődési otthon nézőterén.